

TINA PODRŻAJ

 <https://orcid.org/0009-0003-7848-5183>

Univerza v Ljubljani

Relacje semantyczne wyrazów pokrewnych z rdzeniem *krymin-* bądź *krimin-* w języku polskim i słoweńskim

Semantic (Dis)relationship of Cognate Words with the Root *krimin-* or *krymin-* in Polish and Slovenian

Abstract: The influence of Latin on modern languages is particularly evident in legal terminology, where numerous Latin expressions (e.g., *pro publico bono*) and loanwords (e.g., *criminal*, *kryminał*) have been preserved. These internationalisms occur across all language registers, encountered daily by laypeople and professionals alike. However, cognate words originating from the same etymological source may differ in meaning, and sometimes mislead users as false friends, even in closely related Slavic languages such as Polish and Slovenian. This article examines word families with the root *krimin-* or *krymin-* in Polish and Slovenian in order to identify similarities and differences, and to explore when and why semantic divergences occurred. The study hypothesizes that technical terminology exhibits greater semantic consistency and stability, while colloquial language is more prone to variability.

Keywords: legal terminology, Polish language, Slovenian language, cognate words, etymology

Abstrakt: Wpływ łaciny na nowoczesne języki widoczny jest zarówno w licznych frazach i wyrażeniach (na przykład *pro publico bono*), jak i w poszczególnych pojęciach, głównie w zapożyczeniach (na przykład *kriminal/kryminał*). Internacjonalizmy te zdomowały się we wszystkich rejestrach języka, codziennie z terminologią prawną i prawniczą mają do czynienia i laicy, i profesjonaliści. Wyrazy pokrewne wywodzące się z tego samego etymologicznego źródła mogą się jednak różnić, a nawet wprowadzać użytkowników w błąd. Autorka artykułu zakłada, że pomiędzy rodzinami wyrazów z rdzeniem *krymin-* bądź *krimin-* w języku polskim i słoweńskim istnieją zarówno podobieństwa, jak i różnice, i próbuje dociec, kiedy i dlaczego w obrębie słów pokrewnych z obu rodzin doszło do powstania różnych znaczeniowych. Wstępnie przyjmuje, że w zakresie terminologii fachowej ekwiwalencja i znaczeniowa stabilność jest większa, a w obszarze języka potocznego raczej chwiejna.

Słowa kluczowe: język prawny, język prawniczy, język polski, język słoweński, wyrazy pokrewne, etymologia

Źródła polskiej i słoweńskiej terminologii prawnej

Poszczególne porządki prawne w krajach europejskich opierają się, jak wiadomo, na rzymskiej tradycji prawnej. Stąd też łacińska terminologia prawna stała się fundamentem uniwersalnego europejskiego języka prawa. Od czasów rzymskiego imperium łacina była językiem systemów prawnego i administracyjnego, wpływała więc od początku na terminologię prawną w językach polskim i słoweńskim.

W „spuściźnie słownej”, jaką pozostawiła łacina w terminologii prawnej, można znaleźć poszczególne pojęcia (są to głównie zapożyczenia: słoweń. *kodeks*, *derogacija*, *kriminal*), terminy, których większość funkcjonuje zarówno w języku prawnym czy prawniczym¹, jak i w języku ogólnym, zwłaszcza publicystycznym (*pro bono*, *sui generis*, *bona fides*) oraz frazy (tzw. *regulae iuris* – zob. Petrak, 2019), które zasadniczo ograniczają się tylko do języka prawn(icz)ego. Łacińskie wyrażenia i frazy, mimo iż zwykle mają odpowiedniki w językach rodzimych, dzięki swojej znaczeniowej precyzji są często używane w tekstach prawnych i prawniczych. Znamienne, że występują w niezmienionej formie łacińskiej. W przeciwieństwie do nich poszczególne pojęcia łacińskiej proveniencji to najczęściej kalki, przyjmowane do języka polskiego czy słoweńskiego nierzadko za pośrednictwem innych języków, często języka niemieckiego. Dopóki internacjonalizmy te pozostają w obrębie języka specjalistycznego, ich denotacja zasadniczo się nie zmienia. Zupełnie inaczej zachowują się jednak w języku ogólnym, gdzie ulegają procesom (organicznego) rozwoju, ten zaś może, jak się okaże, patronować także zmianie znaczenia tych fraz czy wyrazów.

W artykule zaprezentowana zostanie porównawcza analiza polskich i słoweńskich rodzin wyrazów z rdzeniem pol. *krymin-* lub słoweń. *krimin-*, szczególnie zaś to, jak ich znaczenia i kwalifikacje zmieniały się w czasie i jakie to miało konsekwencje dla znaczeniowej (nie)zgodności słów pokrewnych w obu językach. Do analizy wybrano rodziny właśnie tych wyrazów ze świadomością, że w języku współczesnym istnieją między nimi zarówno znaczeniowe korelacje, jak i różnice,

¹ W Słowenii przyjmuje się na ogół, że język prawny lub język prawa to język, którym specjaliści prawa posługują się w tworzeniu tekstów fachowych i naukowych, przy czym badacze słoweńscy poważnie akceptują klasyfikację Nikoli Viskovicia, zgodnie z którą język prawny obejmuje trzy podgrupy, a mianowicie: język nauki o prawie, język normy prawnej i język praktyki prawnej (Fajfar, Jemec Tomazin, Žagar Karer, 2019). W Polsce obowiązuje natomiast rozróżnienie wprowadzone w 1948 roku przez Bronisława Wróblewskiego (1948). W jego ujęciu język prawny to język tworzenia prawa, a zatem język przepisów i norm prawnych, język, w którym zapisane są teksty prawne. W stosunku do niego język prawniczy to metajęzyk, żargon prawniczy, którym posługują się osoby stosujące i interpretujące prawo. Wspólna jest dla tych języków składnia, natomiast mogą się one różnić pod względem semantycznym (zob. leksem *powód*).

aż do poziomu międzyjęzykowej homonimii. Wtórny cel analizy porównawczej jest znalezienie czy też zaproponowanie translatorskiego ekwiwalentu, o ile to możliwe, wszystkich wariantywnych zastosowań leksemów.

Słoweński i polski język prawny – wpływ Unii Europejskiej

Początki zarówno słoweńskiego, jak i polskiego języka prawnego sięgają średniowiecza, czyli czasów, gdy w większości państw naszego kontynentu w takich sferach życia jak sądownictwo i liturgia przeważała jeszcze łacina. Dziś rozwój i wyraźne wzbogacanie słownictwa poszczególnych języków prawnych intensywnie odbywa się w obrębie Unii Europejskiej, jedną z powinności państw członkowskich jest bowiem harmonizacja ustawodawstwa narodowego z europejskim. Przyjęcie przez nie porządku prawnego UE wpłynęło na poszczególne języki między innymi w ten sposób, że za pośrednictwem przekładów przyjęły one nowe terminy i wyrażenia z innych oficjalnych języków UE, zwłaszcza z angielskiego i francuskiego (zob. Fajfar, 2017; Paolucci, 2024). Do wyraźnego przyrostu słownictwa doszło również w dziedzinie kolokacji zawierających człon *krymin-/krimin-*, a mianowicie zarówno w języku specjalistycznym, jak i w publicystyce czy w języku ogólnym. Ponieważ jednak taki rozwój języka jest w gruncie rzeczy sztuczny, podporządkowany specyficznym regułom i normom (oraz ograniczeniom)², kolokacje nie będą tu przedmiotem wnikliwszej analizy. Zostaną zaprezentowane raczej w celach ilustracyjnych – ukazania znaczeniowej „stabilności” słownictwa, które może być analizowane jako specjalistyczne, w przeciwieństwie do naturalnego, organicznego rozwoju słownictwa dokonującego się w obrębie języka ogólnego na przestrzeni dziesięcioleci, a nawet stuleci.

Rdzenie *krimin-* i *krymin-* – historia

Rdzenie *krimin-* i *krymin-* mają źródło w łacinie, oba zostały przejęte z języka niemieckiego, co zaświadczają odpowiednie słowniki; na przykład *Slovenski*

² Temat ten szczegółowo opracowują: Fajfar, 2019; Jemec Tomazin, Škrubej, Strban, eds., 2019; Paolucci, 2024.

etimološki slovar [Słoweński słownik etymologiczny] Marka Snoja zawiera takie oto wyjaśnienie:

kriminâl -a m lat. 'nefas, facinus nefarium' (19. stol.), *kriminâlen*, *kriminâlec*, *kriminâlka*, *kriminalist*.

Prevzeto po zgledu nem. *kriminal* iz lat. *crīminālis* 'kriminalen', kar je izpeljanka iz lat. *crīmen* 'zločin, krivda', prvotno 'obdolžitev, tožba' [...]. To se je razvilo iz ide. **kri-men-* (ali **krik-men-*) 'krik, kričanje', tvorbe iz korena **ker-* 'kričati' (Snoj, 1997)³.

Rozwój leksemu *kryminał* w słownikach polskich prezentuje się następująco.

W *Słowniku etymologicznym* Aleksandra Brücknera (1927) *kryminał* nie został odnotowany jako samodzielne hasło, pojawia się w definicji hasła *krzyk*: „Z licznych odpowiedników w dalszych językach [...] najciekawsze byłoby łac. *crimen* (stąd nasz *kryminał*), *gonienie z krzykiem za złoczyńcą na gorącym uczynku*” (Brückner, 1927: 276, hasło: *krzyk*).

Leksem *kryminał* został uwzględniony między innymi w *Słowniku polszczyzny XVI wieku* z taką wykładnią: *praw.* 'Przestępstwo, występek pociągający za sobą karę najczęściej pozbawienia czci, życia lub wolności, zwłaszcza zbrodnia obrazy majestatu; także sprawa sądowa o te zbrodnie' (*Słownik polszczyzny XVI wieku*, [b.r.w.], hasło: *kryminał*). Większość zapisów tego leksemu (12 z 14) ma jeszcze niezapożyczoną pisownię: *criminał*, ale już polskie końcówki fleksyjne (np. *criminały*). Ten sam słownik oprócz słowa *kryminał* notuje jeszcze słowa: *kriminalny* ('Przymiotnik od „kryminał”; dotyczący cięższego przestępstwa'), *kryminacyja* ('Oszczerstwo, potwarz'). Jako czwarte odnotowano jeszcze słowo *kryminalija*, we wszystkich źródłach zapisywane z *cri-* (którego to słowa wszystkie późniejsze dostępne słowniki już nie rejestrują), w znaczeniu: *praw.* 'Sprawa sądowa o zbrodnię obrazy majestatu lub o występki pociągający za sobą karę pozbawienia czci, życia lub wolności'. Z wyjaśnieniem 'Niezastosowanie się do poleceń lub zakazu, postąpienie wbrew nakazom' w tym samym słowniku pojawia się też słowo *przestępstwo*, którego konotacja sytuuje się nie tyle w dziedzinie prawa karnego, ile raczej moralności, a nawet duchowości⁴.

³ Tłumaczenie: „Zapóżyczzone na wzór niem. *kriminal* z łac. *crīminālis* 'kriminalen', co jest derywatem z łac. *crīmen* 'zbrodnia, wina', pierwotnie 'oskarżenie, proces sądowy'. Wywodzi się z ie. **kri-men-* (lub **krik-men-*) 'krik, kričanje', formacje z rdzenia **ker-* 'kričati'”. Jeśli nie podano inaczej, tłumaczenia z języka słoweńskiego – T.P.

⁴ Por. dalszy podział interpretacji na: „a. Nieposłuchanie, niewykonanie polecenia. a. Boskiego (zwykle o Adamie i Ewie). b. Naruszenie, złamanie prawa boskiego i nakazów religijnych; grzech.

Jako samodzielne hasło słowo *kryminał* znajdziemy też w *Słowniku języka polskiego* Samuela Lindego⁵ z początku XIX wieku, opatrzone definicją: ‘gardłowy występke, ein Criminal verbrechen’, z przykładem: „Czy to tak wielki kryminał, kochać się w pięknej osobie?”, w hasle *kryminalny* zaś ‘ob.[ocznie] pokarny, główny, gardłowy’, z przykładem: „Kryminalny sąd, który dekreta śmierci na winowayców ferować ma władzę” (Linde, 1807–1814, t. 1: 1151).

Słowo *kriminal* w języku słoweńskim zostało zapisane w XIX wieku – taką informację podaje *Slovenski etimološki slovar* Marka Snoja.

W słoweńsko-niemieckim słowniku Maksa Pleteršnika (1894/1895), który uważany jest za „złotą księgę słoweńskiego słownictwa”, nie został zapisany leksem *kriminal*, jest natomiast *prestopok*: „prestôpok, -pka, m. die Übertretung; policij-ski p., DZ.; – der Fehltritt, Mur., Cig., Jan” (Pleteršnik, 1894/1895, hasło: *prestopok*). W tym samym czasie w Wiedniu opublikowano słownik zatytułowany *Nemško-slovenska pravna terminologija* [Niemiecko-słoweńska terminologia prawna] Janka Babnika (1894), zawierający bogaty wybór wyrazów ze słoweńskiego języka prawnego końca XIX wieku, w tym słowa: *übertreten*, *Übertreter* i *Übertretung*, nienotujący natomiast leksemu *Krimen* ani jego derywatów. W słowniku języka słoweńskiego Jožego Glonara (1936) również nie ma ani słowa *kriminal*, ani słowa *prestopok*, a wśród podobnych znaczeniowo słów odnotowano jedynie *zločin* ‘hudo, kaznjivo dejanje – złołinc, złołinka – złołinsko ravnanje’ (‘groźny czyn karalny – zbrodniarz, zbrodniarka – zbrodnicy występke’).

Slovar tujk [Słownik wyrazów obcych] autorstwa Franca Verbinca z roku 1968 podaje słowa: *kriminal*, *kriminalen*, *kriminallec*, *kriminalist*, *kriminalnost* i *kriminologija*, przy czym hasło *kriminal* ma następujące znaczenia: 1. ‘hudodelstvo, złołin’ (‘niecny postêpek, zbrodnia’), 2. ‘kazenska zakonodaja’ (‘prawo karne’), 3. ‘(kazensko) sodišče, sodnija’ (‘sąd karny, sąd’), 4. ‘kaznilnica, jetnišnica, zapor’ (‘kryminał, ciemnica, więzienie’) (Verbinc, 1968: 387).

Słownik Verbinca (a także późniejszy *Priročni slovar tujk* [Podręczny słownik wyrazów obcych] z roku 2005 – Beranek, ed., 2005), oprócz wymienionych słów, notuje też przymiotnik *kriminativen* w znaczeniu „obtożujoč, obtoževalen’ ter fig. ‘obrekljiv’” (oskarżający, oskarżycielski oraz żart. oszczerzy). Tego znaczenia późniejsze słowniki języka słoweńskiego już nie podają.

c. Odstępstwo od Boga, sprzeniewierzenie się Bogu” (*Słownik polszczyzny XVI wieku*, [b.r.w.], hasło: *przestępstwo*).

⁵ Słownik Lindego jest szczególnie nie tylko dlatego, że to pierwszy jednojęzyczny słownik języka polskiego, który polskie słowa objaśnia za pomocą cytatów z dzieł polskich autorów, lecz także dlatego, że ma zarazem charakter słownika wielojęzycznego, ponieważ często podaje ekwiwalenty polskich słów, zwłaszcza w innych językach słowiańskich i w języku niemieckim, a w wielu hasłach wyjaśniona jest również etymologia słów.

Wyrazy zanotowane w wydaniach elektronicznych słowników języka polskiego i słoweńskiego

Aby zobaczyć, do czego omówiony rozwój obu leksemów doprowadził, zbadano użycia wyrazów z rdzeniem *krymin-* i *krimin-* w wydaniach elektronicznych słowników normatywnych języków polskiego i słoweńskiego – analizie poddano *Wielki słownik języka polskiego* (Żmigrodzki, red., [b.r.w.], dalej: WSJP) i *Slovar slovenskega knjižnega jezika* (2014, dalej: SSKJ) [Słownik słoweńskiego języka standardowego].

W SSKJ hasło *kriminal* ma dwa znaczenia:

kriminal -a m (â)

1. nav. ekspr. *dejavnost, ki zajema kazniva dejanja*: zaiti v kriminal; organiziran kriminal / v državi narašča kriminal / pojav gospodarskega kriminala⁶
// ekspr. *kaznivo dejanje*: prišlo je do kriminala⁷
2. zastar. *zapor, ječa*: dolgo let je sedel v kriminalu⁸
pog., ekspr. taka obljuba je naravnost kriminal, *je zelo slaba, nemogoča, neprejemljiva*⁹

Zauważmy, że wszystkie definicje opatrzone są kwalifikatorami: „(zwykle) ekspresywny” w pierwszym znaczeniu ‘działalności obejmującej czyny karalne’, podobnie w przykładzie, w którym słowo *kriminal* jest synonimem czynu karalnego. Inne znaczenie słowa, z kwalifikatorem „przestarzały”, to więzienie lub ciemnica; kwalifikator potoczności (stylistycznie różnicujący) towarzyszy słowu *kriminal* w znaczeniu czegoś złego, nieakceptowalnego, skandalicznego. Chodzi zatem o cztery różne pola znaczeniowe, a mianowicie: działalność, czyn, przestrzeń i reakcję emocjonalną.

Podobnemu zewnętrznemu podziałowi podlega też hasło *kryminał* w WSJP:

1. *pot.* przestępstwo
2. *pot.* powieść
3. *pot.* więzienie
4. *pot.* czyn oceniany tak negatywnie jak przestępstwo (skandal)

⁶ Tłumaczenie: „zwykle ekspr. *działalność obejmująca czyny karalne*: wejść na drogę przestępczą; przestępczość zorganizowana / w państwie rośnie przestępczość / zjawisko przestępczości gospodarczej”.

⁷ Tłumaczenie: „ekspr. *czyn karalny*: doszło do kryminału”.

⁸ Tłumaczenie: „przest. *więzienie, ciemnica*: wiele lat przesiedział w kryminale”.

⁹ Tłumaczenie: „pot., ekspr. taka obietnica to zwykły kryminał, *jest marna, niemożliwa, nieakceptowalna*”.

Pola znaczeniowe można by w tym przypadku określić jako: akt, artefakt, prześnięcie, reakcja emocjonalna. W słowniku tym również wszystkie znaczenia opatrzone są stylistycznie różnicującym kwalifikatorem „potoczny”, ich nienacechowanymi odpowiednikami byłyby: 1. przestępstwo/występek/czyn karalny, 2. powieść kryminalna/film kryminalny¹⁰, 3. więzienie/zakład karny.

Pierwsze znaczenie według WSJP zatem odpowiada „drugiemu” znaczeniu według SSKJ, czyli kwalifikacji słowa jako „czynu”, przy czym w obu przypadkach chodzi o stylistycznie nacechowane, potoczne wyrażenia (ich nienacechowanymi odpowiednikami byłyby *kaznivo dejanje* w odniesieniu do słowa *kriminal* oraz *przestępstwo, występek*, ewentualnie *czyn karalny* w odniesieniu do słowa *kryminal*). Inaczej niż w języku słoweńskim polskie słowo *kryminal* nie oznacza jednak ‘działalności obejmującej czyny karalne’; to znaczenie w języku polskim przynosi słowo *przestępczość*: ‘ogół przestępstw popełnionych w określonym czasie w danym kraju, środowisku społecznym lub przez określoną grupę osób’ (WSJP, hasło: *przestępczość*). Do absolutnego znaczeniowego rozdźwięku, a tym samym fałszywej ekwiwalencji między słowami dochodzi w drugim znaczeniu według WSJP. Mianowicie w języku polskim słowo *kryminal* oznacza także ‘powieść, film lub inny utwór artystyczny o tematyce związanej z wykrywaniem sprawcy jakiegoś przestępstwa’ (WSJP, hasło: *kryminal*), a zatem gatunek literacki i filmowy; znaczeniowo odpowiada mu słoweńskie słowo *kriminalka*. Tym samym słowem określa się także kobietę parającą się przestępczością, a zatem „kryminalistkę”. SSKJ pod hasłem *kriminalka* notuje:

1. *literarno delo iz življenja in delovanja kriminalcev in kriminalistov // filmska upodobitev takega dela*¹¹
2. nav. ekspr. *ženska, ki se ukvarja s kriminalom: kaznilnica za kriminalke*¹².

Kryminal i *kriminal* całkowicie pokrywają się znaczeniowo w dwóch ostatnich znaczeniach według WSPJ. Pierwsze z nich to: 3. potocznie ‘więzienie’, co dokładnie odpowiada drugiemu znaczeniu w SSKJ, z tą tylko różnicą, że w słoweńskim słowniku słowo oznaczone jest jako przestarzałe, w polskim zaś opatrzone stylistycznie

¹⁰ Kwalifikator potoczności jest tu konsekwencją uniwerbizacji. Słowa powstałe w procesie skracania określeń wielowyzrazowych zarówno w języku polskim, jak i słoweńskim, przynajmniej na początku, sytuują się w polu języka potocznego, uniwerbizacja bowiem zaczyna się w języku mówionym. W języku słoweńskim zwłaszcza niektóre ustabilizowane wyrażenia w formie pisemnej neutralizują się do tego stopnia, że tracą kwalifikator w słowniku (por. *kriminalka* na określenie powieści/filmu, *daljinec* jako pilot zdalnego sterowania, *anonimka* jako list anonimowy).

¹¹ Tłumaczenie: „dzielo literackie opisujące życie i działalność kryminalistów i kryminalistyków // filmowy obraz takiej problematyki”.

¹² Tłumaczenie: „zwykle ekspr. kobieta zaangażowana w działalność przestępczą: więzienie dla kryminalistek”.

różnicującym kwalifikatorem „potocznie”. Ostatnie, czwarte znaczenie słowa *kryminal* według WSPJ odpowiada dodatkowemu znaczeniu słowa *kriminal* wymienionemu w SSKJ, a mianowicie: ‘ekspresywnie i potocznie na określenie czegoś skandalicznego’; w WSPJ to ‘czyn oceniany tak negatywnie jak przestępstwo (skandal)’, w SSKJ natomiast ‘nekaj slabega, nemogočega, nesprejmljivega’ (‘coś złego, niemożliwego, nieakceptowalnego’).

Rodzina wyrazów

Oprócz słowa *kryminal* WSPJ zawiera następujące hasła z tej samej rodziny wyrazów: *kryminalista*, *kryminalistka*, *kryminalistycznie*, *kryminalistyczny*, *kryminalistyk*, *kryminalistyka*, *kryminalizacja*, *kryminalizować*, *kryminalnie* i *kryminalny*. W tabeli 1 zestawiono te słowa, wraz z objaśnieniami, ze słoweńskimi ekwiwalentami/przekładami, podano też stopnie korelacji słów z morfologicznie pokrewnym słoweńskim odpowiednikiem. Pola bez koloru zawierają wyrazy charakteryzujące się ekwiwalencją znaczeniową, kolor żółty informuje o częściowej ekwiwalencji, zielony zaś to zupełny brak zgodności (*faux amis*, pozorna ekwiwalencja).

Tabela 1

Rodzina wyrazów z rdzeniem *krymin-* w WSPJ

Hasło w WSPJ	Objaśnienie w WSPJ	Przekład na język słoweński / ekwiwalent	Relacja między słowami
<i>kryminalista</i>	osoba skazana przez sąd za popełnienie przestępstwa	<i>kriminallec</i>	fałszywi przyjaciele: słoweń. <i>kriminalist</i> = pol. <i>kryminalistyk</i>
<i>kryminalistka</i>	kobieta skazana przez sąd za popełnienie przestępstwa	<i>kriminalka</i>	fałszywi przyjaciele: słoweń. <i>kriminalistka</i> = pol. <i>kobieta kryminalistyk</i>
<i>kryminalistycznie</i>	książk. z punktu widzenia kryminalistyki – dyscypliny wiedzy	<i>kriminalistično</i>	ekwiwalencja
<i>kryminalistyczny</i>	związany z kryminalistyką (dyscypliną wiedzy bądź instytucją)	<i>kriminalističen</i>	ekwiwalencja
<i>kryminalistyk</i>	1. specjalista z zakresu kryminalistyki – dyscypliny wiedzy 2. pracownik kryminalistyki – jednostki administracyjnej	<i>kriminalist</i>	słowo nie ma formalnego, a tylko znaczeniowy odpowiednik

Hasło w WSJP	Objaśnienie w WSJP	Przekład na język słoweński / ekwiwalent	Relacja między słowami
<i>kryminalistyka</i>	1.a dyscyplina wiedzy 1.b kierunek studiów: 2.a jednostka administracyjna w policji 2.b ludzie: zespół ludzi będących pracownikami kryminalistyki – jednostki administracyjnej	<i>kriminalistika</i> we wszystkich wymienionych znaczeniach	ekwiwalencja
<i>kryminalizacja</i>	1. <i>książk.</i> szerzenie się przestępczości w określonych środowiskach lub dziedzinach życia 2. <i>książk.</i> ustawowe uznanie czegoś za przestępstwo	<i>kriminalizacija</i>	ekwiwalencja
<i>kryminalizować</i>	czasownik od <i>kryminalizacja</i>	<i>kriminalizirati</i> , ale tylko w drugim znaczeniu: ‘uznawać coś za nielegalne’	ekwiwalencja
<i>kryminalnie</i>	1. w sposób związany ze ściganiem przestępstwa 2. w sposób związany z popełnianiem przestępstw	<i>kriminalno</i>	ekwiwalencja
<i>kryminalny</i>	1. związany ze ściganiem przestępców (wydział) 2. związany z popełnieniem przestępstwa (czyn) 3. taki, którego tematem jest przestępstwo (film)	<i>kriminalen</i>	ekwiwalencja w 2. i 3. znaczeniu, brak ekwiwalencji w 1. (słoweń. <i>kriminalističen</i>)
<i>kryminogennie</i>	<i>książk.</i> w sposób, który sprzyja zaistnieniu przestępstwa	brak ekwiwalentu	morfologicznie możliwe, nieużywane: <i>kriminogeno</i>
<i>kryminogenność</i>	<i>książk.</i> to, co sprzyja zaistnieniu przestępstwa	<i>kriminogenost</i> *	ekwiwalencja

* Hasła *kriminogenost* nie ma w SSKJ (*Slovar slovenskega knjižnega jezika*, 2014), jest jednak w użyciu, zwłaszcza w tekstach fachowych – zob. Korpus Gigafida 2.0 (Center for Language Resources and Technologies (CJVT), [b.r.w.]).

TPDJP.2025.34.06 s. 10 z 18

Hasło w WSJP	Objaśnienie w WSJP	Przekład na język słoweński / ekwiwalent	Relacja między słowami
<i>kryminogenny</i>	<i>książk.</i> taki, który sprzyja zaistnieniu przestępstwa	<i>kriminogen</i>	ekwiwalencja
<i>kryminolog</i>	1. specjalista w dziedzinie kryminologii – dyscypliny wiedzy 2. pracownik kryminologii – jednostki administracyjnej	<i>kriminolog</i>	ekwiwalencja
<i>kryminologia</i>	1.a dyscyplina wiedzy 1.b kierunek studiów 2. jednostka administracyjna w policji zajmująca się wykrywaniem przestępstw i ściganiem przestępców	<i>kriminologija</i>	ekwiwalencja
<i>kryminologicznie</i>	z punktu widzenia kryminologii – dyscypliny wiedzy	<i>kriminološko</i>	ekwiwalencja
<i>kryminologiczny</i>	1. radykalizm; 1. związany z kryminologią – dyscypliną wiedzy 2. związany z kryminologią – kierunkiem studiów 3. laboratorium; 3. związany z kryminologią – jednostką administracyjną	<i>kriminološki</i>	ekwiwalencja

Objaśnienia: brak koloru – wyrazy charakteryzujące się ekwiwalencją znaczeniową; **kolor żółty** – częściowa ekwiwalencja; **kolor zielony** – brak zgodności (*faux amis*, pozorna ekwiwalencja).

Źródło: Żmigrodzki, red., [b.r.w.] (WSJP).

Uniwersalny słownik języka polskiego z roku 2008 w haśle przymiotnika kryminalny dodatkowo wymienia jego użycie rzeczownikowe: pot. ‘więzień skazany za przestępstwo pospolite, jak: zbrodnia, rabunek – w odróżnieniu od więźnia politycznego’, z przykładem Cela kryminalnych (Dubisz, red., 2008: 327).

W SSKJ rodzinę wyrazów z rdzeniem *krimin-* tworzą: *kriminalka*, *kriminalen*, *kriminallec*, *kriminalist*, *kriminalistika*, *kriminaliteta*, *kriminalističen*, *kriminalistični*, *kriminalnost*, *kriminolog*, *kriminologija*, *kriminološki*, *kriminogen*.

Pozostawiając na boku słoweńskie słowa, które są ekwiwalentami polskich i zostały ujęte w tabeli, można wyabstrahować w języku słoweńskim trzy formy, których w języku polskim nie ma bądź które mają inne znaczenie:

1. *kriminalka*: *kriminálka* -e ž (â)

1. *literarno delo iz življenja in delovanja kriminalcev in kriminalistov // filmska upodobitev takega dela*;

2. *nav. ekspr. ženska, ki se ukvarja s kriminalom*: *kaznilnica za kriminalke*¹³.

Polskimi ekwiwalentami poszczególnych znaczeń byłyby słowa *kryminał* i *kryminalistka*.

2. *kriminaliteta*: *kriminalitéta* -e ž (ê)

skupek, celota vseh izvršenih kaznivih dejanj: *preprečevati kriminaliteto*; *kriminaliteta med mladino / gospodarska kriminaliteta*¹⁴

♦ *pravn. alkoholna, kriminaliteta ki jo povzroča alkohol*¹⁵

Polskim ekwiwalentem byłaby *przestępczość* (między innymi również w syntagmie *przestępczość alkoholowa*).

3. *kriminallec*: *kriminálec* -lca m (â)

*nav. ekspr. kdor se ukvarja s kriminalom [...] // storilec navadno hujšega kaznivega dejanja*¹⁶

Znaczeniowo w języku polskim wyrazowi *kriminallec* odpowiadałoby słowo *kryminalista*.

Obszerny *Praktyczny słownik współczesnej polszczyzny*, którego pierwszy tom został opublikowany w roku 1994 (Zgółkowa, red., 1994–2005), pokazuje, że wymienione polskie przykłady nie wyczerpują wcale wszystkich słowotwórczych

¹³ Choć te znaczenia zostały już przywołane, warto je w tym miejscu powtórzyć. Tłumaczenia – zob. na s. 7 tego artykułu.

¹⁴ Tłumaczenie: „całość, suma wszystkich dokonanych czynów karalnych: zapobiegać przestępczości; przestępczość wśród młodzieży / przestępczość gospodarcza”.

¹⁵ Tłumaczenie: „prawn. przestępczość spowodowana nadużywaniem alkoholu”.

¹⁶ Tłumaczenie: „zwykłe ekspr. kto zajmuje się przestępczością [...] // kto popełnia poważny czyn karalny”.

możliwości rdzenia *krymin-*. Dodatkowo wymienia bowiem jeszcze słowo *kryminalność* w znaczeniu ‘cecha czynu świadcząca o jego przestępczym charakterze, czyli popełnieniu go wbrew obowiązującemu prawu’, i podaje przykład: „Kryminalność jazdy po pijanemu nie podlega dyskusji”, oraz słowo *kryminałek* z kwalifikatorem „ironiczny” i wyjaśnieniem: ‘utwór literacki i filmowy mający za temat przestępstwo i metody jego wykrywania’; przykład: „Czytam głupie kryminałki, zamiast zająć się czymś pożytecznym”. Ciekawe, że w cytowanym przykładzie słowo *kryminałek* pojawia się w formie biernika liczby mnogiej, dzięki czemu pod względem dźwiękowym bardzo się zbliża do słoweńskiego odpowiednika. *Praktyczny słownik języka polskiego* ujawnia jednak jeszcze więcej: oprócz wspomnianych dwóch zawiera jeszcze słowo *kryminałka* i podaje jego dwa znaczenia: 1. *ironiczny* ‘utwór literacki lub filmowy mający za temat przestępstwo i metody jego wykrywania’, 2. *środowiskowy* ‘zakład karny, w którym odbywa się karę pozbawienia wolności, budynek’.

Poza tym słownik ten odnotowuje trzy znaczenia słowa *kryminalista*, jako drugie znaczenie (z adnotacją „z francuskiego” oraz „środowiskowy, rzadki”) podaje, że oznacza ono ‘specjalistę w zakresie prawa karnego’, trzecie znaczenie natomiast (opatrzone kwalifikatorem „z niemieckiego, rzadki”) wyjaśnia następująco: ‘w Niemczech: funkcjonariusz śledczy policji kryminalnej’. Widać więc jasno, że pod koniec minionego tysiąclecia, przed około trzydziestu laty, znaczeniowa odległość między językiem polskim i słoweńskim w tym zakresie była znacznie mniejsza niż dzisiaj – znaczenia słów z rejestru języka potocznego w gruncie rzeczy w całości się pokrywały.

Kolokacje

W języku słoweńskim słowo *kriminal* w sposób nienacechowany funkcjonuje w kolokacjach łącznie z przymiotnikami oznaczającymi ‘całość dokonanych w konkretnym okresie i na konkretnym obszarze czynów karalnych’. Definicji tej odpowiada w języku polskim słowo *przestępczość*. Etymologicznie słowo to wywodzi się z tego samego źródła co słowo słoweńskie (i między innymi niemieckie): *prestopiti* (‘przestąpić’). WSJP jako trzecie znaczenie hasła *przestąpić* wymienia: *przest.* ‘nie zastosować się do jakichś norm lub ustaleń’.

W roku 2018 wydano w Słowenii *Pravni terminološki slovar* [Słownik terminologii prawnej] (PTS), dostępny na portalu Fran (Dugar i in., 2018). Ten jednojęzyczny słownik terminologiczny obejmuje terminologię prawną stosowaną po 1991 roku. Publikacja zawiera interesujące nas hasła: *prestopništvo* i *kriminal*. W tabeli 2 umieszczono wszystkie występujące w tym słowniku kolokacje zawierające słowo *kriminal*, w drugiej kolumnie zapisano ich polskie ekwiwalenty znajdujące

się w słowniku WSJP w zakładce „Połączenia”¹⁷. W trzeciej kolumnie podano ekwiwalenty, które można znaleźć w bazach terminologii UE, między innymi w zbiorze IATE (InterActive Terminology for Europe, [b.r.w.]). Kolokacja *niewykryta przestępczość* nie jest odnotowana ani w słownikach, ani w korpusach, pojawia się jednak w Internecie w tekście publicystycznym.

Tabela 2

Kolokacje zawierające słowo *kriminal* w *Pravni terminološki slovar* (PTS) i ich polskie odpowiedniki

Kolokacje zawierające słowo <i>kriminal</i> (Dugar i in., 2018)	Ekwiwalenty w języku polskim – w WSJP	Ekwiwalenty w bazach terminologii UE, między innymi w IATE	Inne źródła
<i>ekonómski kriminal</i>	–	<i>przestępczość gospodarcza; finansowa</i>	–
<i>gospodarski kriminal</i>	<i>przestępczość gospodarcza</i>	–	–
<i>kibernetiski kriminal</i>	–	<i>cyberprzestępczość</i>	–
<i>korporacijski kriminal</i>	–	<i>przestępczość korporacyjna</i>	–
<i>kriminal belih ovratnikov</i>	–	<i>przestępczość „białych kołnierzyków”</i>	–
<i>mladoletniški kriminal</i>	<i>przestępczość nieletnich</i>	–	–
<i>neodkrit kriminal</i>	–	–	<i>niewykryta przestępczość</i> (iza, 2003)
<i>organiziran kriminal</i>	<i>zorganizowana przestępczość</i>		–
<i>organiziran gospodarski kriminal</i>	–	<i>zorganizowana przestępczość gospodarcza</i>	–
<i>računalniški kriminal</i>	<i>przestępczość komputerowa</i>		–

Źródło: Dugar i in., 2018 (PTS); InterActive Terminology for Europe, [b.r.w.] (IATE); iza, 2003; Źmigrodzki, red., [b.r.w.] (WSJP).

Wszystkie wymieniane w WSJP kolokacje ze słowem *przestępczość* mają zasadniczo w języku słoweńskim ekwiwalent dosłowny, wyjątkiem jest *przestępczość kieszonkowa*, którą można by na język słoweński tłumaczyć słowem *žeparstvo*.

¹⁷ Kolokacje to: *przestępczość gospodarcza, kieszonkowa, komputerowa, korupcyjna, kryminalna, mafijna, narkotykowa, polityczna, przemytnicza, przygraniczna, samochodowa, seksualna, skarbową, ubezpieczeniową; międzynarodowa, zorganizowana; duża, najwyższa, ogromna; drobna, groźna przestępczość* (WSJP, hasło: *przestępczość*).

W kolokacjach przymiotnikowych w PTS pojawia się połączenie *organizirana kriminalna združba*: ‘skupina oseb, ki se združijo zaradi izvajanja kaznivih dejanj, pridobivanja protipravne premoženjske koristi ali družbene moči in delujejo po načelih hierarhične ureditve in delitve dela’ (‘grupa osób, które łączą się w celu popełniania przestępstw, uzyskiwania bezprawnych korzyści majątkowych lub władzy społecznej i działają zgodnie z zasadami hierarchicznej organizacji i podziału pracy’). Jego (dosłownym) polskim ekwiwalentem jest *zorganizowana grupa przestępcza*. Oprócz tego obserwujemy połączenie *kriminalna korporacija* ‘delinkvéntna korporacija’; jego polski ekwiwalent *korporacja przestępcza* funkcjonuje sporadycznie w publicystyce lub drobnych przyczynkach użytkowników Internetu. W nielicznych przypadkach w słoweńskich kolokacjach zamiast słowa *kriminal* używa się pojęcia *prestopništvo*, szczególnie w połączeniu: *mladoletniško prestopništvo*. W PTS jego definicja brzmi następująco ‘kaznivo dejanje, s katerim se kršijo družbena pravila’ (‘czyn karalny, który łamie zasady współżycia społecznego’) z synonimem *delinkvenca*. Odpowiada mu polski termin *przestępczość nieletnich*.

Wnioski

Słowa pokrewne z rdzeniem *krimin-* i *krymin-*, wywodzące się z tego samego etymologicznego źródła, z czasem wykształciły w języku polskim i słoweńskim nie tylko różne formy, lecz także odmienne znaczenia. Specyfika czy też potencjał słotwórczy każdego z tych języków sprawiły, że w obrębie rodzin wyrazów jednego z tych języków istnieją słowa, które w drugim języku nie mają ekwiwalentów. W języku polskim nie istnieje choćby przyrostek *-teta* na oznaczenie abstrakcyjnych pojęć rodzaju żeńskiego w słowach zapożyczonych (por. słow. *nataliteta*, *mentaliteta*). Podobnie w języku słoweńskim forma *kriminallec* ma przyrostek *-ec*, charakterystyczny dla męskiego wykonawcy czynności (por. *godec*, *igralec*), podczas gdy ten sam formant w języku polskim wyraża właściwość danej osoby (por. *mędrzec*, *starzec*). W obu językach męskiego wykonawcę czynności może wyrażać przyrostek *-ik* lub *-yk*, który w omawianej rodzinie wyrazów został wykorzystany tylko w języku polskim (*kryminalistyk* jako specjalista/pracownik). W języku polskim ‘mężczyźni wykonujący jakiś zawód’ określani są też końcówką *-a* (por. *dentysta*, *artysta*), która w tej funkcji występuje w języku słoweńskim bardzo rzadko (por. *vojvoda*). W języku słoweńskim tylko sporadycznie stosowane są również przysłówki, których forma pokrywa się z formą przymiotników rodzaju nijakiego. Istnieje więc przymiotnik *kriminogen*, słowniki natomiast nie rejestrują przysłówka *kriminogeno*, mimo iż

morfologicznie i znaczeniowo byłaby to forma akceptowalna, na przykład *vesti se kriminogeno* ('zachowywać się kryminogennie').

Wyraźną kulturowo-językową różnicę między oboma językami zaobserwować można na przykładzie rzeczownika oznaczającego 'kobietę uprawiającą jakiś zawód'. W języku słoweńskim funkcjonuje zarówno określenie *kriminalistka* 'kryminalistyk płci żeńskiej', jak i *kriminologinja* 'kryminolog płci żeńskiej' (pierwsze słowo umieszczono w SSKJ, drugie w słoweńskim słowniku ortograficznym – *Slovenski pravopis*, [b.r.w.]); oba należałoby na język polski tłumaczyć za pomocą rzeczownika, czyli jako *kobieta kryminalistyk*, względnie *kobieta kryminolog*¹⁸. Różnica między językami jest zauważalna również wtedy, kiedy słowa na skutek podobnego procesu zyskały odmienne przyrostki. Dobrym przykładem są słowa *kryminał* czy *kriminalka* określające gatunek literacki lub filmowy. Oba słowa są efektem uniwersalizacji, przy czym w języku polskim syntagmę *powieść kryminalna* zastąpił *kryminał*, a w języku słoweńskim *kriminalni roman* zredukował się do słowa *kriminalka*.

Potwierdza się, że znaczenia słów mają stabilniejszy charakter w obrębie języka specjalistycznego. Przytoczone kolokacje, które w większości sytuują się w polu terminologii (prawnej) Unii Europejskiej, świadczą o ich ugruntowaniu, ujednoliceniu i regularności; mniej stabilne są kolokacje w języku ogólnym, zwłaszcza w jego wariancie potocznym. Kolokwalne słowa pokrewne w języku polskim i słoweńskim bądź to dokładnie się pokrywają (między innymi *kryminał* i *kriminal* jako potoczny synonim więzienia lub jako określenie czegoś nieakceptowalnego, skandalicznego), bądź też zamieniły się w fałszywych przyjaciół. Okazało się, że to, co te słowa „mówią” nam dzisiaj, różni się od tego, jakie miały znaczenie jeszcze kilka dziesięcioleci temu. Jakimi nowymi znaczeniowymi „roszadami” zaskoczą nas języki polski i słoweński w przyszłości?

Zastosowanie w dydaktyce

Słownictwo z analizowanych rodzin wyrazów należy do różnych rejestrów języka – od potocznego do specjalistycznego. Oznacza to, że osoby uczące się języka polskiego lub słoweńskiego jako języka obcego będą się z tym słownictwem spotykać na

¹⁸ Dopuszczalne byłoby też tłumaczenie przez dodanie słowa *pani*, czyli *pani kryminolog*, *pani kryminalistyk*. W zdaniu często płeć można „wyczytać” z zastosowanych form żeńskich czasowników, przymiotników itp., na przykład: „Nasza policyjna kryminolog przygotowała raport”. Możliwe do stworzenia są też feminatywy *kryminolożka* i *kryminalistka*, które jednak nie zostały jeszcze zarejestrowane przez słowniki.

różnych etapach nauki, od całkowicie początkowych (*kryminał/kriminal* jako gatunek) do najbardziej zaawansowanych (kolokacje).

Zamieszczone dalej przykłady ćwiczeń pokazują, że omawiany materiał może być wykorzystywany do utrwalania i poszerzania wiedzy uczniów na wiele sposobów, zarówno w zakresie słownictwa, jak i gramatyki (zwłaszcza słowotwórstwa).

Ćwiczenie 1. Zadanie słowotwórcze

Proszę zidentyfikować słowa z rodziny wyrazów z rdzeniem *krimin-/krymin-*, które powstały w wyniku uniwerbizacji. Proszę określić proces słowotwórczy, w wyniku którego powstały, oraz podać co najmniej trzy przykłady uniwerbizmów w każdym języku z pola znaczeniowego gatunku filmowego/literackiego.

kriminalka – *kriminalni roman/film*; proces słowotwórczy: *krnitev in dodajanje pripone -ka*; inne przykłady: *grozljivka, detektivka, risanka, dokumenta-rec, celovečerec...*

kryminał – *film kryminalny/powieść kryminalna*; proces słowotwórczy: *derywacja dezintegracyjna*; inne przykłady: *dreszczowiec, dokument, liryk, kreskówka, krótkometrażówka...*

Ćwiczenie 2. Ćwiczenie porównawcze

Proszę napisać krótki tekst (5 zdań) i użyć w nim jak najwięcej wyrazów z rdzeniem *krimin-/krymin-*, a następnie tekst przetłumaczyć.

Bibliografia

- Babnik J., 1894, *Nemško-slovenska pravna terminologija*, c.k. dvorna in državna tiskalnica, Dunaj, <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-608PQZVG> [dostęp: 18.06.2025].
- Beranek M., ed., 2005, *Priročni slovar tujk*, Cankarjeva založba, Ljubljana.
- Brückner A., 1927, *Słownik etymologiczny języka polskiego*, Krakowska Spółka Wydawnicza, Kraków, <https://www.wbc.poznan.pl/publication/510848> [dostęp: 20.12.2025].
- Center for Language Resources and Technologies (CJVT), [b.r.w.], *GigaFida: Reference Corpus of Contemporary Slovene*, <https://viri.cjvt.si/gigafida/> [dostęp: 20.11.2025].

- Dubisz S., red., 2008, *Uniwersalny słownik języka polskiego*, t. 1–4, wyd. 2, 1 dodr., Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Dugar G. i in., 2018, *Pravni terminološki slovar*, Založba ZRC, ZRC SAZU, <https://doi.org/10.3986/9789610501732>.
- Fajfar T., 2017, *Terminologija v Evropski uniji*, Založba ZRC SAZU, Ljubljana, <https://doi.org/10.3986/9789610504092>.
- Fajfar T., 2019, *Težave in rešitve pri oblikovanju slovenske terminologije v Evropski uniji*, w: *Med jasnostjo in nedoločeno. Pravna terminologija v zgodovini, teoriji in praksi*, eds. M. Jemec Tomazin, K. Škrubej, G. Strban, GV založba, Ljubljana, s. 131–149.
- Fajfar T., Jemec Tomazin M., Žagar Karer M., 2019, *Slovenska pravna terminologija in njen prikaz v Pravnem terminološkem slovarju*, „Jezikoslovni zapiski”, št. 25 (1), s. 53–66, <https://ojs.zrc-sazu.si/jz/issue/view/672/301> [dostęp: 20.11.2025].
- Glomar J., 1936, *Slovar slovenskega jezika*, Umetniška propaganda, Ljubljana, <https://www.dlib.si/details/urn:nbn:si:doc-fmmrvri> [dostęp: 18.06.2025].
- InterActive Terminology for Europe (IATE), [b.r.w.], *IATE: EU Interinstitutional Terminology Database*, European Union, <https://iate.europa.eu/home> [dostęp: 18.06.2025].
- iza, 2003, *Putin niezadowolony z pracy służb ochrony porządku*, WP Wiadomości, 12.03.2003, <https://wiadomosci.wp.pl/putin-niezadowolony-z-pracy-sluzb-ochrony-porzadku-6037760293979265a> [dostęp: 18.06.2025].
- Jemec Tomazin M., Škrubej K., Strban G., eds., 2019, *Med jasnostjo in nedoločeno. Pravna terminologija v zgodovini, teoriji in praksi*, GV založba, Ljubljana.
- Linde S.B., 1807–1814, *Słownik języka polskiego*, t. 1–4, Drukarnia XX. Piarów, Warszawa, <https://kpbc.umk.pl/dlibra/publication/8173?language=pl#structure> [dostęp: 12.12.2025].
- Paolucci S., 2024, *Slovenski pravni jezik: vpliv drugih jezikov in pravnih sistemov na terminologijo, posebej ob vstopu Slovenije v EU*, „Jezik in slovstvo”, št. 69 (4), s. 157–171, <https://doi.org/10.4312/jis.69.4>.
- Petrak M., 2019, *Latinitas iuridica in evropski pravni jezik*, w: *Med jasnostjo in nedoločeno. Pravna terminologija v zgodovini, teoriji in praksi*, eds. M. Jemec Tomazin, K. Škrubej, G. Strban, GV založba, Ljubljana, s. 131–149.
- Pleteršnik M., 1894/1895, *Slovensko-nemški slovar*, Knezoškofijstvo, Ljubljana, <https://www.fran.si/136/maks-pletersnik-slovensko-nemski-slovar> [dostęp: 20.11.2025].
- Slovar slovenskega knjižnega jezika*, 2014, druga, dopolnjena in deloma prenovljena izdaja, Ljubljana, <https://www.fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=133&View=1&Query=%2A> [dostęp: 18.06.2025].
- Slovenski pravopis*, [b.r.w.], Fran, <https://www.fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=134&View=1&Query=%2A> [dostęp: 15.11.2025].
- Słownik polszczyzny XVI wieku*, [b.r.w.], Instytut Badań Literackich PAN – Pracownia Słownika Polszczyzny XVI wieku, <https://spxvi.edu.pl/> [dostęp: 18.06.2025].

- Snoj M., 1997, *Slovenski etimološki slovar*, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, Ljubljana, <https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=193&View=1&Query=%2A> [dostęp: 20.06.2025].
- Verbinc F., 1968, *Slovar tujk*, Cankarjeva založba, Ljubljana.
- Wróblewski B., 1948, *Język prawny i prawniczy*, Polska Akademia Umiejętności, Kraków.
- Zgółkowska H., red., 1994–2005, *Praktyczny słownik współczesnej polszczyzny*, t. 1–50, Kurpisz, Poznań.
- Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU), [b.r.w.], *Fran: Slovene Language Portal*, <https://www.fran.si/> [dostęp: 14.12.2025].
- Żmigrodzki P., red., [b.r.w.], *Wielki słownik języka polskiego*, <https://wsjp.pl> [dostęp: 18.06.2025].

Tina Podrżaj – absolwentka kierunku język polski i literatura polska oraz kierunku komparatystyka literacka na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu w Lublanie. Po studiach przez kilka lat uprawiała zawód tłumaczki z języka polskiego i hiszpańskiego na słoweński. Obecnie pracuje w Instytucie Sławistyki jako lektorka języka polskiego. Jest również tłumaczką przysięgłą języka polskiego i członkinią komisji egzaminacyjnej dla tłumaczy przysięgłych, a także członkinią stowarzyszeń: Slovensko društvo učiteljev tujega strokovnega jezika oraz Društvo prevajalcev in tolmačev Slovenije. W ramach Centrum Edukacji Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu w Lublanie przygotowuje kursy i szkolenia z polskiego języka specjalistycznego. W artykułach naukowych porusza językoznawcze aspekty słoweńskiej i polskiej terminologii prawnej oraz tematy glottodydaktyczne języka polskiego jako obcego z perspektywy użytkownika słoweńskiego.

Tina Podrżaj – holds dual bachelor's degrees from the University of Ljubljana's Faculty of Arts, where she studied Polish Language and Literature and Comparative Literature. Following her graduation, she worked as a freelance translator from Polish and Spanish for several years. Currently, she serves as a Polish language teacher at the Institute of Slavic Studies at the University of Ljubljana. She is also an active court interpreter for Polish and a member of the examination board for court interpreters. She is a member of the Slovenian Association of Teachers of Specialist Foreign Languages and the Slovenian Translators' and Interpreters' Association. In her academic articles, she discusses linguistic aspects of Slovenian and Polish legal terminology and topics related to the teaching of Polish as a foreign language from the perspective of a Slovenian user.